

mely ott befészkelte magát és száz éven keresztül tanusítani fogja a jövőendő nemzedéknek, hogy a tudományosan alátámasztott tévedések milyen végzetes kihatásra képesek. Urísten, hány város van, amelyiknek a talaja nem két méteres, hanem negyven méteres nivőkülönbségeket mutat! Mégis csatornáza van, mégis árvízmentes, mégis boldog!

A szegedi utcák eszményi nivója a városrendezési eszmék nivótlanságának legklasszikusabb példáját szolgáltatta.

OLVASSUNK UJSÁGOT egy álló héten keresztül, olvassunk tárcákat, kromikát, különféleket, mivelhogy a lapok karácsonyi számai egész kocsiderékra való szórakozást szállítottak a házunk tájékára. Egyik-másik lap valóságos regény, vagy könyvtár. Tíz, vagy husz fillérért a kis fekete betűk miriádjai sorakoznak a fehér lapra. Mennyi interjú, mennyi ötlet, terv, hangulat, tréfa és komolyság!

Más országokban nem divat ez a karácsonyi nagy szópocsékolás. Ott könyveket szokás venni és a könyveket is szokás olvasni. A karácsonyi számok legfeljebb néhány oldallal bővebbek a hétköznapiaknál. Ennek kettős oka lehet. A nagy egyházi ünnepek ott egyrészt nem jelentenek egyhetes henyélést, másrészt pedig az emberek máskor is szoktak olvasni, nemcsak karácsonykor, amikor túlságosan ráérnek. Minálunk mindennek az ellenkezője áll.

(d)

Hamispénz-gyár

Sándorfalván.

(Budapesti detektívek bravurja. — Szegeden is terjesztették a hamis száz koronásokat.)

(Saját tudósítónktól.) Rémregénybe, vagy legalább is mozdírámba illenének ennek a bűncselekménynek érdekfeszítő részletei, melyet itt közlünk. A szegedi ügyvésségre már régóta névtelen följelentések érkeztek Szeged környékéről, amelyek azt a vádat tartalmazták, hogy a közelben nagyszabású pénzhamisító banda működik, amely a falvakat valósággal elárasztja hamispénzzel. A hamispénzgyár öt koronásokat termel, de még nagyobb bankókat is készít és 100 koronás hamisítványokat hoz különös előszeretettel forgalomba.

A följelentésekre megindult azonnal a nyomozás. Értesítették a környéki csendőrségeket is, amelyek szigorú vizsgálatot indítottak a hamispénzgyártás ügyében. A nyomozás első adatai is, meg a följelentések is csakhamar arra engedtek következtetni, hogy *Sándorfalva* környékén van a pénzhamisítóknak a főhadiszállása. Azt azonban, hogy kik a pénzhamisítók és hol történik tulajdonképpen a pénzgyártás, legszélesebb körű nyomozás sem tudta megállapítani.

Mikor az ügyvésség látta, hogy a csendőrség eredményt elérni nem tudnak, a följelentések ellenben egyre szaporodnak, értesítette a dolgról a budapesti államrendőrséget, amely két detektívet bízott meg a bűncselekmény kiderítésével. A két budapesti detektív aztán valóságos bravúrral végezte el munkáját. Kiderítették a detektívek, hogy a hamis pénzt a *sándorfalvai malomban* gyártották és a tetteket *Laczi Sándor* sándorfalvai molnár és *György Menyhért* algyői cigányt, a mai napon már be is szállították a szegedi ügyvésség fogházába.

A nyomozás ezelőtt körülbelül egy hónappal vette kezdetét. Müller Mór vásárhelyi gyógyszerészhez beállított egy munkás kinézésű ember és kérte a gyógyszerész, hogy vegye föl a Csillagvizgyárba; a gyógyszerésznek ugyanis van egy szikvizgyára, melyben az ő által föl talált „Csil-

lagvizet” állítják elő. A gyógyszerész föl is vette a gyárába a jó megjelenésű, intelligens kinézésű embert, aki az egyik detektív volt. A másik detektív ugyancsak munkásnak állott be egy másik gyárba és nappal mind a ketten szorgalmasan végezték dolgukat. Szabadidejüket azonban arra használták föl, hogy összejárták a külvárosi kocsmákat és a közeli falvakat, a kétes hírű lebujszókát és mulatóhelyeket, ahol ismerkedni kezdtek gyanús emberekkel.

Minden fölütés nélkül, de annál erősebben dolgozott a két fáradhatatlan ember. Ők ugyanis azt sejtették, hogy egy hatalmas pénzhamisító banda működik, amelynek tagjai lehet, hogy előkelőbb, jómódú emberek, akik összeköttetésükkel fogva az egész Délvidéket behálózják majd idővel a gyártmányaikkal. Ezért fektettek arra nagy súlyt, hogy igazi kitérőt senki meg ne tudja.

Razziájuk közben egyik külvárosi kocsmában megismerkedtek *György Menyhért* sándorfalvai cigánnyal, aki annyira kölkeztet, hogy felköltötte mindjárt a detektívek figyelmét. A detektívek érdeklődni kezdtek, hogy a cigánynak honnan van annyi pénze, de csak azt bírták fölfele megtudni, hogy nagyon jóban van *Laczi Sándor* molnárral és *Hornok Ede* kordélyossal. Ezután a detektívek a molnár iránt kezdtek érdeklődni, ki-ről aztán nagyon furcsa dolgokat tudtak meg, de pozitív adatokhoz nem jutottak.

Végül is az egyik detektívnek nagyszerű ötlete támadt. Vasárnap délután, amikor tudta, hogy *György* nincs otthon, elment Algyőre, a cigány lakására és a feleségének azt mondta, hogy ő a férje komájának, a *Hornok* kordélyosnak az unokaöccse és rosszul lett utközben, engedje meg hogy náluk egy kissé lefeküdjön. Az asszony megengedte, amit a detektív meg is tett. Míhelyt azonban a szobában egyedül maradt, rögtön fölhasználta a jó alkalmat, hogy egy kissé körülnézzon. Talált is néhány hamispénz készítéshez való klisé, amiről aztán mindjárt megtudta, hogy jó helyen jár.

Nemsokára hazaérkezett a cigány is, aki ugyancsak meglepődött, amikor az ismerőse látta. A detektív azonban föl találta magát és azt mondta, hogy őt *Hornok* küldte, akinek egyébként unokaöccse.

— Akkor rendben van, — szölt örömmel *György*, — tudom már miért jött kend. *Egy kis hamispénz kellene?*

A detektív szörnyen megörült a kérdésnek és mindjárt fölajánlotta, hogy 200 korona van nála, azért kellene hamispénz.

— Az kevés, — szölt a cigány. — Ennyivel nem érdemes elkezdni, mert a molnár haragszik, ha megtudja, hogy ilyen üzleteket csinálók.

— No akkor több pénzt hozok, — szölt a detektív, — van itt a közelben egy ismerősöm, annál van 1000 korona.

A közeli ismerős a másik detektív volt, akivel együtt csakhamar visszatért az ál-unokaöccs és a cigányt minden tiltakozása dacára letartóztatták. A két detektív azután *Schön* Henrik csendőrmesterrel együtt elment a sándorfalvai malomba, ahol meglepő dolgokra bukkantak. A malom pincehelyiségében több pénzhamisító gépet találtak, rengeteg sok klisé és vagy ezer darab készülő hamis száz koronást. Letartóztatták *Laczi Sándor* molnárt is, akiről kiderült, hogy ő volt a gyár „igazgatója”. Mint a nyomozás megállapította, a hamispénz terjesztésére valóságos ügynök gárdát szerveztek szegény paraszt emberekből, akik bejárták a vásárokat és a piacokon adták tul a bankókon. Szegedre is gyakran átrándultak, itt azonban nem igen mertek működni, mert

féltek a rendőrségtől. Néhány hamis száz koronást azért itt is elsóztak a tanyai magyarok körében. Ebben az irányban folyik a vizsgálat.

Műszaki tanácsosi állást szerveznek a városnál.

— Egy százezer koronás póthitel következményei. —

(Saját tudósítónktól.) Szombaton délután négy órakor a pénzügyi bizottság *Bokor* Pál helyettes-polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen fontos pénzügyi kérdésekkel, majd *Wimmer* Fülöp bizottsági tag indítványára egy műszaki tanácsosi állás szervezésének a dolgával foglalkoztak. *Balogh* Károly pénzügyi tanácsos, előadó, jelentette a bizottságnak, hogy a városi üzemek költségeinél százezer koronás hittel-tülpés történt, ami részint oda vezethető vissza, hogy bizonyos követelések elszámolásánál évek során át, mulasztások fordultak elő, részint pedig az az oka ennek a tekintélyes összegű többlet-kiadásnak, hogy nincs senki műszaki ember, aki a városi üzemek vezetéséért felelősséggel tartozna a város közönségének. Megtörtént például — annak idején bőven foglalkoztunk ezekkel a dolgokkal, — hogy számlákat 8—10 évre visszamenőleg küldtek be a városnak, mint a *Drach és Ulrich* cég is, mely még pörrel is fenyegetőzött. *Lázár* György dr. polgármester szigorú fegyelmi vizsgálatot indított ebben az ügyben, hogy tisztázzódjék, kiket terhelnek a mulasztások. A fegyelmi vizsgálat még mai napig is tart s előreláthatólag súlyos következményei lesznek. A pénzügyi tanácsos kérte a bizottságot, hogy a póthitelt vegye tudomásul és javasolja majd a közgyűlésnek is, hogy azt szavazza meg.

Wimmer Fülöp szólalt föl az előadó referádája után. A rendszertelenségeket szerrinte csak oly módon lehet megszüntetni, ha egy független műszaki tanácsosi állást szerveznek a városnál s az, aki ezt betölti, a városi üzemek vezetéséért, az azok körül fölmerült kiadásokért felelősséggel tartozik. Kéri a pénzügyi bizottságot, hozza javaslatba, hogy ezt az állást még januárban szervezzék meg és az ügyet a részletkérdések eldöntése céljából a tanács utalja a szervező bizottság elé.

A pénzügyi bizottság a százezer koronás póthitelt tudomásul vette s ilyen értelmű javaslatot terjeszt a közgyűlés elé. A fedezet kérdése tekintetében pedig úgy határozott, hogy ezt is a fölveendő kölcsönből teremtik majd elő. *Wimmer* Fülöpnek a műszaki tanácsosi állás szervezésére irányuló nyilatkozatát a bizottság szintén magáévá tette.

Jelentette ezután az előadó, hogy a pénzügyminisztertől körrendelet érkezett Szegedhez, amelyben a miniszter felügyeleti jogánál fogva föl hívja a törvényhatóságokat, hogy a tőkéit gyümölcsözőbben helyezze el és általában a közvagyon szaporításáról gyümölcsözőbb módon gondoskodjék. A mi-

SALVATOR

kiváló bór- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörheneynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

3 Kapható ásványvízforrásokban és
gyógyfürdőkben.

SCHULTES ÁGOST

Sajó-Liptői Salvatorforrás-világ,
Budapest, V., Radóczy-utca 2. & 3.